

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

11 päivänä syyskuuta 2014*

Muutoksenhaku — Kilpailu — Kartellit tai muut yhteistoimintajärjestelyt — EY 81 artiklan 1 kohta —
Maksukorttijärjestelmä Ranskassa — Yritysten yhteenliittymän päätös —
Korttien myöntämismarkkinat — Uusiin tulokkaisiin sovellettavat hinnoittelutoimenpiteet —
Liittymismaksu ja niin sanotut ”korttitapahtumien vastaanotto toiminnan sääntelymekanismi” ja
”nukkuvien herätys” -mekanismi — Tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen käsite —
Kilpailuun kohdistuvan vahingollisuuden tarkastelu

Asiassa C-67/13 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta,
joka on pantu vireille 8.2.2013,

Groupement des cartes bancaires (CB), kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajinaan avocat F. Pradelles,
avocat O. Fauré, avocat C. Ornellas-Chancerelles ja abogado J. Ruiz Calzado,

valittajana,

ja jossa valittajien vastapuolina ja muina osapuolina ovat

Euroopan komissio, asiamiehinään O. Beynet, V. Bottka ja B. Mongin,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa, sekä

BNP Paribas, kotipaikka Pariisi, edustajinaan avocat O. de Juvigny, avocat D. Berg ja avocat P. Heusse,

BPCE, aiemmin Caisse Nationale des Caisses d'Épargne et de Prévoyance (CNCEP), kotipaikka Pariisi,
edustajinaan avocat A. Choffel, avocat S. Hautbourg, avocat L. Laidi ja avocat R. Eid, ja

Société Générale SA, kotipaikka Pariisi, edustajinaan avocat P. Guibert ja avocat P. Patat,

väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič sekä tuomarit C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh
(esittelevä tuomari), C. Toader ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Tourrès,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 22.1.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn, kuultuaan julkisasiamiehen 27.3.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen, on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Groupement des cartes bancaires (CB) (jäljempänä yhtymä) vaatii valituksellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen tuomion CB vastaan komissio (T-491/07, EU:T:2012:633; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jossa unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi yhtymän nostaman kanteen, jossa vaadittiin kumoamaan [EY 81] artiklan soveltamismenettelystä 17.10.2007 tehty komission päätös K(2007) 5060 lopullinen (asia COMP/D1/38606 – Groupement des cartes bancaires ”CB”) (jäljempänä riidanalainen päätös).

Asian tausta ja riidanalainen päätös

- 2 Asian tausta ja riidanalaisen päätöksen keskeiset osatekijät, sellaisina kuin ne ilmenevät valituksenalaisen tuomion 1–48 kohdasta, voidaan tiivistää seuraavasti.
- 3 Valittaja on Ranskan merkittävimpien pankkilaitosten Ranskan oikeuden mukaan vuonna 1984 perustama taloudellinen etuyhtymä, jonka perustamisen tarkoituksena on ollut se, että sen jäsenten myöntämällä pankkikorteilla (jäljempänä CB-kortit) tehdyissä maksutapahtumissa ja käteisnostoissa käytettävien järjestelmien yhteentoimivuus voitiin varmistaa. Yhteentoimivuus ilmenee käytännössä siten, että yhtymän jäsenen myöntämällä CB-kortilla voidaan maksaa kaikkien CB-järjestelmään kuuluvien kauppiaiden perimät maksut yhtymän minkä hyvänsä toisen jäsenen välityksellä ja/tai sillä voidaan nostaa käteistä kaikkien muiden jäsenten käteisautomaateilta. Yhtymällä oli 148 jäsentä 29.6.2007, ja sen jäsenet ovat joko niin sanottuja ”johtajapankkeja” tai johonkin johtajapankkiin kytköksissä olevia pankkilaitoksia. Yhtymän perustamissopimuksen mukaan BNP Paribas, BPCE ja Société Générale SA (jäljempänä Société Générale) ovat 11 johtajapankin joukossa.
- 4 Yhtymä ilmoitti komissiolle 10.12.2002 [EY 81 ja EY 82] artiklan ensimmäisen täytäntöönpanoasetuksen eli 6.2.1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (EYVL 1962, 13, s. 204) nojalla suunnitelluista uusista CB-järjestelmää koskevista säännöistä, joihin sisältyi muun muassa kolme hinnoittelutoimenpidettä (jäljempänä kyseiset toimenpiteet):
 - Toimenpide, jota kutsuttiin korttitapahtumien vastaanottotoiminnan sääntelymekanismiksi (jäljempänä MERFA) ja jonka tarkoituksena oli yhtymän mukaan yhtäältä kannustaa jäseniä, jotka useammin ovat korttien myöntäjiä kuin korttitapahtumien vastaanottajia, kehittämään korttitapahtumien vastaanottotoimintaansa, ja toisaalta ottaa taloudelliselta kannalta huomioon niiden jäsenten ponnistelu, joiden korttitapahtumien vastaanottotoiminta on merkittävää suhteessa niiden korttien myöntämistoimintaan. Tätä tarkoitusta varten laadittu laskentakaava muodostui siitä, että verrattiin jäsenten toiminnan osuutta koko CB-järjestelmän korttitapahtumien vastaanottotoiminnasta; kyseisiä toimintoja mitattiin ”Système d’identification au répertoire des entreprises (SIREN)” -järjestelmän (Yritysten yksilöintijärjestelmä yritysrekisterissä) sekä käteisautomaattien käytön avulla, kyseisen jäsenen osuuteen koko CB-järjestelmän korttien myöntämistoiminnasta, mikä tarkoitti sitä, että pankki myöntää CB-maksukortteja tai käteisnostokortteja kortinhaltijoille. MERFA:ta oli tarkoitus soveltaa silloin, kun kyseisten kahden suhdeluvun välinen suhde oli alle 0,5. MERFA:n nojalla perityt summat oli tarkoitus jakaa niiden yhtymän jäsenten kesken, jotka eivät olleet velvollisia maksamaan mitään kyseisellä perusteella, siinä suhteessa, jossa ne antoivat panoksensa korttitapahtumien vastaanottotoimintaan. Kyseiset jäsenet saattoivat vapaasti käyttää mainitulla perusteella perityt määrät.

- Uudistus, joka koski yhtymän liittymismaksua, joka käsitti liittymisen yhteydessä perittävän 50 000 euron kiinteän maksun lisäksi myönnettyä CB-korttia, joka on käytössä kolmen vuoden ajan liittymisen jälkeen, kohti perittävän maksun ja mahdollisesti lisämaksun, jota sovellettiin jäseniin, joiden varastossa olevien CB-korttien lukumäärä niiden liittymistä seuraavan kuudennen vuoden kuluessa tai lopussa ylittää niillä varastossa niiden liittymistä seuraavan kolmannen vuoden lopussa olleiden CB-korttien lukumäärän kerrottuna kolmella.
 - ”Nukkuvien herätykseksi” kutsuttu toimenpide, joka tarkoitti epäaktiivisiin tai ei kovin aktiivisiin jäseniin ennen uusien hinnoittelutoimenpiteiden voimaantuloa sovellettavaa CB-korttikohtaista maksua ja jonka mukaan tällaisina jäseninä pidetään jäseniä, joiden osuus CB-korttien myöntämistoiminnassa oli koko CB-järjestelmään suhteutettuna ollut jonakin vuosista 2003, 2004 ja 2005 yli kolme kertaa suurempi kuin niiden CB-kortteihin liittyvän toiminnan osuus koko CB-järjestelmästä tilikauden 2000, 2001 tai 2002 kuluessa.
- 5 Komissio antoi 6.7.2004 ensimmäisen yhtymälle ja yhdeksälle tarkastusten kohteeksi otetulle johtajapankille osoitetun väitetiedoksiannon, jossa näitä moitittiin sellaisen ”salaisen kilpailunvastaisen sopimuksen” tekemisestä, jonka ”yleisenä tarkoituksena oli rajoittaa kilpailua sopimuksen osapuolina olevien pankkien välillä ja jarruttaa yhteistuumin uusien tulokkaiden (erityisesti suurten vähittäiskauppojen, verkkopankkien ja ulkomaisten pankkien) kilpailua [CB-korttien] myöntämisen markkinoilla”. Komissio katsoi, että ”[10.12.2002 annetun] ilmoituksen tarkoituksena oli peitellä kilpailunvastaisen sopimuksen todellista sisältöä”. Se aikoi poistaa kyseisen ilmoituksen kaikki vaikutukset ja määrätä väitetiedoksiannon vastaanottajille sakon. Yhtymä vastasi väitetiedoksiantoon 8.11.2004, ja suullinen kuuleminen pidettiin 16. ja 17.12.2004.
- 6 Komissio antoi 17.7.2006 toisen väitetiedoksiannon, joka oli suunnattu yksinomaan yhtymälle. Komissio ilmoitti siinä, että ensimmäinen väitetiedoksianto oli katsottava peruutetuksi. Toinen väitetiedoksianto koski yritysten yhteenliittymän päätöstä ottaa käyttöön joukko hinnoittelutoimenpiteitä, joilla oli kilpailunvastainen tarkoitus tai vaikutus. Yhtymä vastasi toiseen väitetiedoksiantoon 19.10.2006, ja suullinen kuuleminen pidettiin 13.11.2006.
- 7 Yhtymä esitti 20.7.2007 [EY] 81 ja [EY] 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1) 9 artiklan nojalla sitoumuksia koskevan ehdotuksen, jonka komission kilpailun pääosaston pääjohtaja katsoi esitetyn myöhässä ja olevan epätydyttävä.
- 8 Näin ollen komissio antoi riidanalaisen päätöksen, jossa se katsoi, että yhtymä oli rikkonut EY 81 artiklaa. Mainittuun päätökseen sisältyy muun muassa seuraavat seikat:
- Merkitykselliseksi markkinoiksi määritetään maksukorttien myöntämisen markkinat Ranskassa.
 - Kyseiset toimenpiteet muodostavat yritysten yhteenliittymän päätöksen.
 - Toimenpiteillä on kilpailunvastainen tarkoitus. Tämä tarkoitus käy ilmi toimenpiteissä sovellettavista laskentakaavoista ja on ristiriidassa 10.12.2002 päivätystä ilmoituksessa esitettyjen toimenpiteiden tavoitteiden kanssa. Yhtäältä toimenpiteet eivät sovellu korttitapahtumien vastaanottotoiminnan edistämiseen, vaan johtavat lopulta joko siihen, että niiden kohteena oleville jäsenille syntyy lisäkustannuksia, tai siihen, että niiden jäsenten harjoittamaa korttien myöntämistoimintaa rajoitetaan, jotka joutuisivat muussa tapauksessa kyseisten toimenpiteiden kohteeksi. Toisaalta korttitapahtumien vastaanottotoiminnan edistämistä MERFA-mekanismin avulla vastaan puhuu pankkien välisten toimituspalkkioiden väitetty tehtävä sekä täydentävän liittymismaksun tai ”nukkuvien herätykseksi” kutsutun maksun väitetty tehtävä. Kilpailunvastainen tarkoitus vastaa kyseisten toimenpiteiden todellisia tavoitteita, jotka johtajapankit ovat tuoneet

toimenpiteiden valmistelun aikana esiin ja joita ovat halu hillitä uusien tulokkaiden taholta tulevaa kilpailua ja rangaista uusia tulokkaita, halu säilyttää johtajapankkien tulot ja halu rajoittaa CB-korttien hintojen laskua.

- Kyseisillä toimenpiteillä on kilpailua rajoittava vaikutus. Ne ovat erityisesti niiden soveltamisaikana (1.1.2003–8.6.2004) johtaneet siihen, että uudet tulokkaat ovat vähentäneet suunnitelmiaan myöntää CB-kortteja ja sekä johtajapankkien että uusien tulokkaiden myöntämien CB-korttien hintojen laskemista on ehkäisty.
 - EY 81 artiklan 3 kohdan soveltamisedellytykset eivät täyty. Kyseisiä toimenpiteitä ja erityisesti korttitapahtumien vastaanottotehtävän ja korttien myöntämistehtävän tasapainottamiseen käytettyä MERFA-mekanismia koskevia perusteluja ei nimittäin voida hyväksyä, sillä korttien myöntämistoiminnan osuus suhteessa viitteenä olevaan korttitapahtumien vastaanotto toimintaan perustuu johtajapankkien osuuteen eikä CB-järjestelmän kannalta ihanteelliseen tasapainoon.
- 9 Komissio totesi näin ollen riidanalaisen päätöksen päätösosassa seuraavaa:

”1 artikla

Hinnoittelutoimenpiteet, jotka [yhtymä] hyväksyi 8 päivänä ja 29 päivänä marraskuuta 2002 tehdyillä [johtokunnan] päätöksillä, joita olivat [MERFA], korttikohtainen liittymismaksu, täydentävä liittymismaksu ja [nukkuvien herätykseksi kutsuttu maksu] ja joita sovellettiin niihin yhtymän jäseniin, jotka eivät olleet harjoittaneet merkittävää CB-toimintaa liittymisensä jälkeen, ovat vastoin [EY] 81 artiklaa.

2 artikla

Yhtymän on lopetettava välittömästi 1 artiklassa tarkoitettu kilpailusääntöjen rikkominen peruuttamalla mainitussa artiklassa tarkoitettut ilmoitetut hinnoittelutoimenpiteet, jos niitä ei ole vielä peruutettu.

Yhtymän on pidättäydyttävä jatkossa kaikista toimenpiteistä tai menettelyistä, joilla on sama tai samankaltainen tarkoitus tai vaikutus.”

Oikeudenkäyntimenettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 10 Valittaja nosti 27.12.2007 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon jättämällä kennekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin riidanalaisen päätöksen kumoamista. BNP Paribas, BPCE ja Société Générale tulivat väliin tukemaan valittajan vaatimuksia.
- 11 Valittaja esitti kanteensa tueksi kuusi perustetta. Ensimmäinen kanneperuste perustui kyseisten toimenpiteiden ja markkinoiden arviointimenetelmien virheellisyydestä johtuvaan EY 81 artiklan rikkomiseen, yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamiseen ja perustelujen puuttumiseen. Toinen kanneperuste perustui oikeudellisista virheistä, tosiseikkoja koskevista virheistä ja arviointivirheestä kyseisten toimenpiteiden tarkoituksen tutkimisessa johtuvaan EY 81 artiklan 1 kohdan rikkomiseen. Kolmannessa kanneperusteessaan valittaja katsoi, että komissio oli tehnyt oikeudellisia virheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä ja arviointivirheitä kyseisten toimenpiteiden vaikutusten tutkimisessa. Toissijaisesti esitetty neljäs kanneperuste perustui oikeudellisista virheistä, tosiseikkoja koskevista virheistä ja arviointivirheestä mainitun määräyksen sovellettavuutta kyseisiin toimenpiteisiin koskevassa tarkastelussa johtuvaan EY 81 artiklan 3 kohdan rikkomiseen. Viidennessä kanneperusteessa valittaja väitti, että komissio ei ollut noudattanut hyvän hallinnon periaatetta. Lopuksi kuudes kanneperuste perustui suhteellisuusperiaatteen ja oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamiseen riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa olevien määräysten vuoksi.

- 12 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi ensin kaikki kyseiset kanneperusteet ja sen jälkeen koko kanteen.

Asianosaisten vaatimukset ja menettely unionin tuomioistuimessa

- 13 Valittaja vaatii valituksessaan, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion
 - palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, ellei unionin tuomioistuin katso, että sillä on riittävät tiedot riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi ja
 - velvoittaa komission korvaamaan asian käsittelystä unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.
- 14 Komissio vaatii, että valitus hylätään ja että valittaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 15 BNP Paribas, BPCE ja Société Générale esittävät samat vaatimukset kuin valittaja.

Valitus

- 16 Valittaja vetoaa valituksensa tueksi kolmeen valitusperusteeseen. Ensimmäinen valitusperuste perustuu EY 81 artiklan 1 kohdassa olevan käsitteen ”tarkoitukseen perustuva kilpailunrajoitus” soveltamisessa tapahtuneisiin oikeudellisiin virheisiin. Toinen valitusperuste perustuu samassa määräyksessä olevan käsitteen ”vaikutukseen perustuva kilpailunrajoitus” soveltamisessa tapahtuneisiin oikeudellisiin virheisiin. Kolmas valitusperuste perustuu siihen, että unionin yleinen tuomioistuin on loukannut suhteellisuusperiaatetta ja oikeusvarmuuden periaatetta, koska se ei ole kumonnut riidanalaisen päätöksen 2 artiklan toisessa kohdassa olevaa määräystä.
- 17 Aluksi valittaja, jota BNP Paribas ja BPCE tukevat tältä osin, tuo esiin, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole maininnut kaikkia valituksenalaisen tuomion 1–48 kohdassa olevaan tosiseikkojen kuvaukseen sisältyviä seikkoja, mikä osoittaa, ettei se ole erkaantunut missään vaiheessa komission kannasta eikä harjoittanut unionin tuomioistuimen edellyttämää oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja koskevaa perinpohjaista valvontaa. Yhtäältä unionin yleinen tuomioistuin ei ole maininnut sitä, että se, että komissio vaihtoi täysin kantaansa tutkinnan aikana ensimmäisen ja toisen väitetiedoksiannon välillä, selittyy niillä perustavanlaatuisilla arviointivirheillä, jotka kuulemismenettelystä vastaava neuvonantaja on todennut 16. ja 17.12.2004 pidetyssä kuulemisessa ja joita ei komissio eikä unionin yleinen tuomioistuin ole sittemmin korjannut. Toisaalta valituksenalaisessa tuomiossa on jätetty kokonaan ottamatta huomioon 16.5.2012 pidetyssä istunnossa käydyt keskustelut tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen käsitteestä erityisesti suhteessa tuomion Beef Industry Development Society ja Barry Brothers (C-209/07, EU:C:2008:643; jäljempänä BIDS-tuomio) tulkintaan.

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 18 Ensimmäisellä valitusperusteellaan valittaja, jota BNP Paribas, BPCE ja Société Générale tukevat, tuo esiin, että arvioidessaan kyseisten toimenpiteiden sisältöä, tavoitteita ja asiayhteyttä unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt useita oikeudellisia virheitä EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen käsitteen soveltamisessa ja kyseiset virheet ovat johtaneet siihen, että se on kieltänyt sellaisinaan kaikki hinnat, joita taloudellinen toimija laskuttaa toiselta taloudelliselta toimijalta. Kyseinen valitusperuste jakautuu kolmeen osaan.

–Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa, joka perustuu oikeudellisiin virheisiin kyseisten toimenpiteiden sisällön arvioimisessa

- 19 Valittaja, jota BNP Paribas, BPCE ja Société Générale tukevat, tuo esiin ensinnäkin, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisia virheitä kyseisten toimenpiteiden varsinaisen tarkoituksen analyysissa.
- 20 Unionin yleinen tuomioistuin ei tutkinut kyseisten toimenpiteiden vahingollisuutta toimenpiteiden sisällön perusteella, vaan se kiinnitti huomiota ainoastaan yhtymän tiettyjen jäsenten subjektiivisiin aikomuksiin. Unionin yleinen tuomioistuin teki siten valittajan mukaan oikeudellisen virheen valituksenalaisen tuomion 126 ja 132 kohdassa katsoessaan, että jo kyseisten toimenpiteiden laskentakaavoista käy ilmi näiden toimenpiteiden kilpailunvastainen tarkoitus, joka perustui kyseisille markkinoille saapuvien uusien tulokkaiden taholta tulevan kilpailun hillitsemiseen. Kyseisiin toimenpiteisiin ei valittajan mukaan sisällynyt mitään kilpailun kannalta vahingollista määräystä. Yhtäältä kyseisten toimenpiteiden tarkoitus ei ollut – toisin kuin tuomiossa BIDS kyseessä olleiden toimenpiteiden – pakottaa jäseniä eroamaan yhtymästä tai estää uusien jäsenten liittymistä siihen, vaan lisätä järjestelmään kuuluvien kauppiaiden määrää. Toisaalta kyseisillä toimenpiteillä vain tarjottiin CB-järjestelmän jäsenille eri vaihtoehtoja antaa reilu panoksensa järjestelmään jättäen niille mahdollisuus valita panoksensa oman yksilöllisen strategiansa mukaisesti.
- 21 Valittajan mukaan unionin yleinen tuomioistuin on myös ottanut selvitysaineiston huomioon vääristyneellä tavalla, kun se totesi valituksenalaisen tuomion 127, 170 ja 178–183 kohdassa, että tietyt esteet vaikeuttivat käytännössä huomattavasti uuden tulokkaan mahdollisuuksia kehittää korttitapahtumien vastaanotto toimintaa, ja tukeutui tässä yhteydessä pääasiallisesti komission toteamuksiin ja sivuutti vastakkaista tulkintaa puoltavan näytön ilman pätevää selitystä.
- 22 Toiseksi valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisia virheitä, kun se on ottanut huomioon kyseisten toimenpiteiden toteuttamista edeltäneen tilanteen, sellaisena kuin se ilmeni yhtymän sekä sen muutamien jäsenten tiloissa toteutettujen tarkastusten yhteydessä takavarikoituista asiakirjoista.
- 23 Ensinnäkin unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan tehnyt virheen kilpailunvastaista tarkoitusta koskevassa arvioinnissaan, kun se on ottanut toimenpiteiden tarkoitusta arvioidessaan huomioon valituksenalaisen tuomion 186 ja 256 kohdassa kyseisten toimenpiteiden toteuttamista edeltäneet tiettyjen johtajapankkien yhtymän sisällä pitämät puheet, sillä nämä puheet eivät ole varsinaisen yhtymän tahdonilmaus vaan ainoastaan sen muutamien jäsenten tahdonilmaus. Koska päätös on tekijänsä luotettava tahdonilmaus, se voidaan kuitenkin valittajan mukaan katsoa yritysten yhteenliittymän päätökseksi. Tässä tapauksessa päätöksen valmistelun ja tekemisen olosuhteet eivät ole olennaisia, koska ainoastaan lopullinen päätös eli ilmoitetut toimenpiteet ilmaisevat yhtymän aikeen täysimääräisesti. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin ei valittajan mukaan ole ottanut huomioon toimenpiteiden syntyhistoriaa tukeakseen niiden tarkoituksen analyysia vaan niiden sisällön arvioinnin sijaan.
- 24 Valittajan mukaan unionin yleinen tuomioistuin on lisäksi ottanut selvitysaineiston huomioon vääristyneellä tavalla, kun se on tehnyt epäasianmukaisia valintoja valmisteluvaiheen puheiden, takavarikoitujen asiakirjojen ja uusien tulokkaiden ilmoitusten joukosta. Valittajan mielestä jotkin aineiston osat, joissa kuvataan erityisesti vapaamatkustajuuden torjumisen tarve ja huoli kilpailuoikeuden noudattamisen varmistamisesta, todistavat, että kilpailunrajoituksen olemassaoloa on todella aihetta epäillä, mikä unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt ottaa huomioon. Tällainen vääristyneellä tavalla huomioon ottaminen käy vielä selvemmin ilmi siitä, että unionin yleinen tuomioistuin on vedonnut samoihin seikkoihin, joita komissio on käyttänyt, eikä ole poikennut ensimmäisessä väitetiedoksiannossa esitetystä päätelmästä.

- 25 BNP Paribas, BPCE ja Société Générale puolestaan lisäävät, että unionin yleinen tuomioistuin on virheellisesti katsonut valituksenalaisen tuomion 124 ja 146 kohdassa, että tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen käsitettä ei ole tulkittava suppeasti. Mainittua käsitettä voidaan niiden mukaan soveltaa vain sellaisiin sopimuksiin, joilla niiden luonteen vuoksi tavoitellaan päämäärää, joka luonnostaan on niin vakava tai vahingollinen, että niiden haitallinen vaikutus kilpailun toimimiseen ilmenee täysin epäilyksettä ja siis ilman, että niiden mahdollisia vaikutuksia on tarpeen mitata.
- 26 Komissio katsoo ensinnäkin kyseisten toimenpiteiden tarkoituksen arvioinnista, että unionin yleinen tuomioistuin on nyt käsiteltävässä asiassa vahvistanut sen, että tarkoitukseen perustuva kilpailunrajoitus oli olemassa, tukeutumatta yhtymän jäsenten ilmoituksiin vaan tutkittuaan itse MERFA:n laskentakaavan, jonka mukaan kaikkiin pankkeihin, joiden korttitapahtumien vastaanotto toiminta oli merkittävästi vähäisempää kuin niiden korttien myöntämistoiminta, sovellettiin mekaanisesti mainittua maksua. MERFA:n todellinen tarkoitus oli siis komission mukaan sanella tietty käyttäytymismalli – rajoittaa korttien myöntämistä tai valita sellaisen lisäkustannuksen maksaminen, jota johtajapankit eivät maksa – joka rajoittaa uusien tulokkaiden mahdollisuutta kilpailla vapaasti johtajapankkien kanssa. Komission mukaan valittaja ei ole osoittanut, että toimenpiteet, joiden tarkoituksena on tiettyjen uusien tulokkaiden sulkeminen korttien myöntämismarkkinoilta, eivät olisi tarkoitukseen perustuva kilpailunrajoitus. Väitteestä, jonka mukaan toimenpiteillä olisi vain kannustevaikutus, komissio toteaa, että unionin yleinen tuomioistuin on analysoinut ja vahvistanut komission päätelmän, jossa todetaan, että korttitapahtumien vastaanotto toiminnan kehittämiseksi oli suuria esteitä. Unionin yleinen tuomioistuin on todennut, että uusilla tulokkailla oli vain kaksi vaihtoehtoa eli joko maksaa tai rajoittaa korttien myöntämistoimintaansa. Näissä olosuhteissa unionin yleinen tuomioistuin on aiheellisesti korostanut BIDS-tuomion taustalla olleiden toimenpiteiden ja nyt kyseessä olevien toimenpiteiden samankaltaisuutta, koska ne estivät tuottajien markkinaosuuksien luonnollisen kehityksen kannustamalla niitä olemaan ylittämättä tiettyä tuotantomäärää sellaisella maksulla, joka on omiaan saamaan ne luopumaan kyseisestä pyrkimyksestä.
- 27 Komissio katsoo muutoinkin, ettei valittaja ole osoittanut, että unionin yleinen tuomioistuin olisi ottanut todisteet huomioon vääristyneellä tavalla, joka selvästi ilmeni asiakirja-aineistosta. Kun unionin yleinen tuomioistuin on päätenyt valituksenalaisen tuomion 127 kohdassa päätelmään, jonka mukaan korttitapahtumien vastaanotto toiminnan kehittäminen oli erittäin vaikeaa, se on analysoinut mainitun tuomion 160–194 kohdassa valittajan kaikki väitteet. Kyseisistä kohdista ei ole keskusteltu, eikä niitä ole vakavasti kiistetty.
- 28 Toiseksi toimenpiteiden syntyhistoriasta komissio katsoo, että valittaja pyrkii saamaan aikaan sen, että valituksenalaisen tuomion 256 ja 257 kohdassa esitetyt tosiseikkoja koskevat toteamukset tutkittaisiin uudelleen, mutta niitä ei voida enää kyseenalaistaa muutoksenhakuvaiheessa. Missään tapauksessa toteamusta, jonka mukaan sopimuksella on kilpailua rajoittava tarkoitus, ei voida kyseenalaistaa sillä perusteella, että kilpailua rajoittavaa aikomusta ei ole osoitettu kaikkien sopimuksen osapuolten suhteen. Valituksenalaisesta tuomiosta ilmenee komission mukaan muutoinkin yksiselitteisesti, että unionin yleinen tuomioistuin on ottanut huomioon tiettyjen yhtymän jäsenten puheet ja subjektiiviset aikomukset vain täydentävästi ja vahvistavasti. Komission mukaan valittaja ei myöskään ole yksilöinyt mitään niistä todisteista, joiden se on väittänyt tulleen otetuksi huomioon vääristyneellä tavalla, eikä se ole selittänyt esittämiensä epäilysten syitä. Todisteiden huomioon ottamista vääristyneellä tavalla koskeva valitusperuste on siis komission mukaan jätettävä tutkimatta.

–Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa, joka perustuu oikeudellisiin virheisiin kyseisten toimenpiteiden tavoitteiden arvioinnissa

- 29 Valittaja katsoo, että vaikka unionin yleinen tuomioistuin on todennut, että CB-järjestelmän vapaamatkustajuuden torjunta on hyväksyttävä tavoite, se on virheellisesti kieltäytynyt arvioimasta tätä tavoitetta EY 81 artiklan 1 kohdan perusteella. Unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan siis katsonut, että vapaamatkustajuuden torjuntatoimenpiteet ovat luonteeltaan kilpailunvastaisia. Unionin

yleisen tuomioistuimen olisi kuitenkin pitänyt todeta, ettei kyseessä ole tarkoitukseen perustuva kilpailunrajoitus, sillä yhtymän toimenpiteet johtavat lopulta korttitapahtumien vastaanottotoiminnan vilkastumiseen ja edistävät korttitapahtumien vastaanottotoiminnan ja korttien myöntämistoiminnan välistä ihanteellista tasapainoa. Toimenpiteet ovat valittajan mukaan suhteellisuusperiaatteen kannalta asianmukaisia, koska ne ovat CB-järjestelmän kokonaisuutena ajavia, koko järjestelmän kattavia tasapainoisia toimenpiteitä ja koska niissä jätetään jokaiselle yhtymän jäsenelle vapaus valita omaan yksilölliseen tilanteeseensa sopiva vaihtoehto.

- 30 Société Générale lisää, että unionin yleinen tuomioistuin ei voi samanaikaisesti väittää, että kyseisten toimenpiteiden tavoitteet ilmenevät yksinomaan EY 81 artiklan 3 kohtaan perustuvasta analyysistä, ja katsoa, että komissiolla oli oikeus ottaa huomioon sopimuspuolten aikomukset kyseisten toimenpiteiden rajoittavan luonteen arvioinnissa. Unionin yleisen tuomioistuimen olisi lisäksi pitänyt tarkastaa komission väite, jonka mukaan kyseiset toimenpiteet eivät soveltuneet korttitapahtumien vastaanottotoiminnan lisäämisen kannustamiseen. Sen määrittämiseksi, kuuluuko sopimus EY 81 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, on nimittäin otettava huomioon ne päämäärät, jotka sillä pyritään saavuttamaan.
- 31 Komissio väittää, että valittaja, joka ei ole vedonnut liitännäisrajoitusten teoriaan unionin yleisessä tuomioistuimessa, ei ole osoittanut, että uusille tulokkaille asetettu toimintavapauden rajoitus, joka hyödytti jo jäsenenä olevia pankkeja, oli tarpeellinen ja välttämätön CB-järjestelmän vapaamatkustajuuden torjunnan tavoitteen saavuttamisen kannalta. Tosiasiallisesti kyseiset toimenpiteet olivat komission mukaan niillä tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseen riittämättömiä ja johtajapankkeja suosivia. Komission mukaan unionin yleinen tuomioistuin on jo hylännyt valittajan väitteet eikä mikään päättely tai todiste tue niitä. Ne ovat komission mukaan unionin yleisen tuomioistuimen tosiseikoista esittämien toteamusten vastaisia.

–Ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa, joka perustuu oikeudellisiin virheisiin kyseisten toimenpiteiden asiayhteyden arvioinnissa

- 32 Valittaja, jota BPCE ja Société Générale tukevat, tuo esiin, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisia virheitä, koska yhtäältä se ei ole analysoinut koko CB-järjestelmää ja koska toisaalta se ei ole ottanut huomioon yhtymän toimenpiteiden kaksijakoisia vaikutuksia kilpailuun, kun se on keskittynyt vain korttien myöntämistoimintaan eikä ole ottanut huomioon hyväksyttävää tavoitetta puolustaa CB-järjestelmää vapaamatkustajuusilmiötä vastaan eikä sitä, että korttitapahtumien vastaanottotoiminnan kilpailu on vilkasta.
- 33 Ensinnäkin valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se otti oikeudellisen asiayhteyden virheellisesti huomioon tulkitsemalla virheellisesti oikeuskäytäntöä. Unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt todeta, että kyseiset toimenpiteet olivat täysin erilaisia kuin aiemmassa päätöskäytännössä tarkoitettut vahingolliset käytännöt. Unionin yleinen tuomioistuin pyrkii siis turhaan rinnastamaan nyt käsiteltävän asian BIDS-tuomioon. Valituksenalaista tuomiota rasittavat lisäksi ristiriitaiset perustelut siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 94 ja 99 kohdassa yhtäältä, että 9.8.2001 tehdyssä komission päätöksessä Visa International (COMP/2929.373) ja 24.7.2002 tehdyssä komission päätöksessä Visa International – monenvälinen toimituspalkkio (COMP/29.373) tarkastellut käytännöt ovat selvästi erilaisia kuin nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevat käytännöt ja että kyseiset kaksi päätöstä koskevat ”samankaltaisia tai samoja tilanteita”. Arvioinnissa tapahtui valittajan mukaan virhe myös siinä, että komissio ei ollut todennut kilpailusääntöjen rikkomista sellaisenaan vaan oli itse suostunut keskustelemaan asetuksen N:o 1/2003 9 artiklassa tarkoitetuista mahdollisista sitoumuksista eli toimenpiteistä, joiden ”tarkoituksena on poistaa komission esittämät huolenaiheet”.

- 34 Toiseksi valittaja katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin on virheellisesti ottanut huomioon taloudellisen asiayhteyden ja sivuuttanut maksujärjestelmien kaksitahoisen toiminnan. Unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan nimittäin rajannut virheellisesti arvionsa vain korttien myöntämismarkkinoihin ottamatta huomioon korttitapahtumien vastaanottomarkkinoita. Jos unionin yleinen tuomioistuin olisi ottanut huomioon CB-järjestelmän kaksitahoisen luonteen, se ei olisi voinut todeta, että vain toinen kyseisen järjestelmän osista oli yksinomaan merkityksellinen kyseisten toimenpiteiden tarkoituksen oikeassa arvioinnissa. Kummankin kyseisen kahden osan huomioon ottamisen olisi valittajan mukaan pitänyt johtaa siihen, että unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kyseisten toimenpiteiden tarkoituksena oli todellakin suojata kyseistä järjestelmää eikä estää CB-korttien myöntäjien kilpailua.
- 35 BPCE ja Société Générale lisäävät tältä osin, että kun unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa, että kyseisten toimintojen välisen tasapainon vaatimuksia ei pidä tarkastella EY 81 artiklan 1 kohdan perusteella, koska ainoat merkitykselliset markkinat ovat korttien myöntämismarkkinat, unionin yleinen tuomioistuin on sekoittanut merkityksellisten markkinoiden määritelmän ja sopimuksen oikeudellisen ja taloudellisen asiayhteyden arvioinnin käsitteet. Oikeuskäytännöstä ei kuitenkaan ilmene, että EY 81 artiklan 1 kohdan soveltamisen kannalta merkityksellisten markkinoiden määritelmä voisi mahdollistaa luonteeltaan taloudellisten tai oikeudellisten seikkojen mahdollisen kilpailunvastaisen tarkoituksen selvittämisessä tarpeellisen arvioinnin poisjättämisen vain sillä perusteella, että kyseiset seikat koskevat eri markkinoita.
- 36 Kolmanneksi valittaja katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin on virheellisesti ottanut huomioon taloudellisen asiayhteyden laiminlyödessään monitahoisia taloudellisia arviointeja koskevan valvonnan. Valittajan mukaan unionin tuomioistuinten tehtävä olisi valvoa, ovatko seikat, joihin on vedottu, kaikki ne merkitykselliset tiedot, jotka on otettava huomioon monitahoisen tilanteen arvioinnissa, ja voivatko kyseiset tiedot tukea päätelmiä, jotka niistä on tehty. Nyt käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin ei kuitenkaan ole valittajan mukaan suorittanut mitään tällaista vähimmäistasoista objektiivista valvontaa, joka olisi kohdistunut riidanalaiseen päätökseen sisältyviin taloudellisiin näkökohtiin, vaan se tyytyi valituksenalaisen tuomion 320 ja 321 kohdassa ainoastaan hylkäämään muutamat yhtymän esittämät taloustutkimukset sillä perusteella, että ne olivat väitetysti ristiriidassa muiden tutkimusten kanssa.
- 37 Komissio on tuonut esiin ensinnäkin, että valittaja on lukenut valituksenalaista tuomiota vajavaisesti, koska unionin yleinen tuomioistuin ei ole todennut kaksijakoisia vaikutuksia kilpailuun. Unionin yleinen tuomioistuin on osoittanut, että kyseisillä toimenpiteillä ei ole kilpailua suosivia vaikutuksia ja ettei CB-järjestelmässä esiinny vapaamatkustajuutta. Näin ollen vapaamatkustajuuden poistaminen ei sovellu oikeuttamaan syrjivää toimenpidettä, joka rajoittaa markkinoille tulon edellytyksiä. EY 81 artiklan 1 kohdassa suunnitellun kaltaiset sopimukset eivät muutoinkaan ole tyhjentävä luettelo kielletystä kolluusiosta. Kyseessä olevat toimenpiteet muistuttavat kuitenkin kollusiivisia käytäntöjä, joita on BIDS-tuomiossa pidetty tarkoitukseen perustuvina kilpailunrajoituksina valituksenalaisen tuomion 197 ja 198 kohdassa mainituista syistä. Kyseisten toimenpiteiden monitahoisuudesta huolimatta niiden luonne ulkopuolelle sulkemista koskevana sopimuksina, joiden tarkoituksena on hillitä kaikkien uusien kilpailijoiden tuloa markkinoille, ilmenee komission mukaan selvästi. Perusteluvollisuuden noudattamisesta unionin yleinen tuomioistuin selittää valituksenalaisen tuomion 94–99 kohdassa syyt, joiden vuoksi päätökset Visa International ja Visa International – monenvälinen toimituspalkkio ovat selvästi erilaisia kuin kyseessä olevat toimenpiteet. Lopuksi sitä, että on suunniteltu sitoumuksia, koskeva valitusperuste on jätettävä komission mukaan tutkimatta, koska mainittuun kysymykseen ei ole vedottu unionin yleisessä tuomioistuimessa. Komissiolla on joka tapauksessa laaja harkintavalta mainitulla alalla, eikä ole mitään perustetta katsoa, että komissio olisi päättänyt aloittaa sitoumuksia koskevan menettelyn sen vuoksi, että kilpailusääntöjen rikkominen ei väitetysti ollut vakava.

- 38 Toiseksi CB-järjestelmän kaksitahoisesta luonteesta komissio toteaa, että unionin yleinen tuomioistuin on analysoinut ja tarkastanut syyt, joiden vuoksi se ei ole hyväksynyt tiettyjä yhtymän esittämiä tutkimuksia. Valitusperuste, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei ole vastannut taloustieteilijöiden kantaan, on siis aiheeton ja koskee joka tapauksessa tosiseikkoja koskevaa kysymystä, jota unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa tutkia muutoksenhaun yhteydessä. Nyt käsiteltävässä asiassa kilpailusääntöjen rikkominen koski muutoinkin vain korttien myöntämismarkkinoita. Unionin yleinen tuomioistuin on komission mukaan hylännyt väitteen, jonka mukaan korttitapahtumien vastaanottotoiminta ja korttien myöntämistoiminta kuuluisivat yhtenäisiin paikallispankkipalveluiden markkinoihin.
- 39 Kolmanneksi unionin yleisen tuomioistuimen monitahoisten taloudellisten arviointien osalta harjoittamasta valvonnasta komissio katsoo, että valituksenalaisen tuomion 320 ja 321 kohdasta ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin on lukenut ja analysoinut molemmat täydentävät tutkimukset, jotka valittaja on esittänyt osoittaakseen, että korttitapahtumien vastaanottotoiminnasta syntyvät positiiviset ulkoiset vaikutukset olivat suurempia kuin korttien myöntämistoiminnan positiiviset ulkoiset vaikutukset. Komissio toteaa myös, että unionin yleiselle tuomioistuimelle on myös esitetty väite, jonka mukaan komissio olisi ottanut kyseiset tutkimukset huomioon vääristyneellä tavalla, ja unionin yleinen tuomioistuin on hylännyt kyseisen väitteen. Valittaja ei ole osoittanut, että unionin yleisen tuomioistuimen analyysissa olisi oikeudellinen virhe tai ilmeinen arviointivirhe.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 40 Ensimmäisellä valitusperusteellaan, jonka kolmea osaa on tarkasteltava yhdessä, valittaja, jota BNP Paribas, BPCE ja Société Générale tukevat, vetoaa lähinnä siihen, että valituksenalaisessa tuomiossa on tehty oikeudellisia virheitä, koska unionin yleinen tuomioistuin on EY 81 artiklan 1 kohdan vastaisesti katsonut, että kyseisten toimenpiteiden tarkoituksena oli rajoittaa kilpailua mainitussa määräyksessä tarkoitettulla tavalla, ja siis virheellisesti jättänyt tarkastelematta kyseisten toimenpiteiden konkreettisia vaikutuksia kilpailuun.

–Alustavat huomautukset

- 41 Aluksi on korostettava, että SEUT 256 artiklasta ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisestä kohdasta ilmenee, että ainoastaan unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen yhtäältä määrittämään ratkaisun perustaksi asetettavan tosiseikaston, lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa määritetyn tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitetusta selvitysaineistosta, ja toisaalta arvioimaan tätä tosiseikastoa. Kun unionin yleinen tuomioistuin on määrittänyt asian tosiseikaston tai arvioinut sitä, unionin tuomioistuin on kuitenkin SEUT 256 artiklan nojalla toimivaltainen harjoittamaan tämän tosiseikaston oikeudelliseen luonnehdintaan ja unionin yleisen tuomioistuimen sen pohjalta tekemiin oikeudellisiin päätelmiin kohdistuvaa valvontaa (ks. mm. tuomio Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco v. komissio ja komissio v. Alliance One International ym., C-628/10 P ja C-14/11 P, EU:C:2012:479, 84 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 42 On lisäksi muistutettava siitä, että EU- ja EUT-sopimuksessa olevien komission ja unionin tuomioistuinten välistä toimivallanjakoa koskevien sääntöjen mukaisesti komission tehtävänä on – unionin yleisen tuomioistuimen ja unionin tuomioistuimen valvonnassa – valvoa EY 81 ja EY 82 artiklassa vahvistettujen periaatteiden soveltamista (ks. vastaavasti mm. tuomio Masterfoods ja HB, C-344/98, EU:C:2000:689, 46 kohta).
- 43 On myös muistutettava, että tehokkaan oikeussuojan periaate on eräs unionin oikeuden yleisperiaatteista, ja se on nykyisin ilmaistu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa (ks. vastaavasti mm. tuomio Chalkor v. komissio, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 44 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee siis, että kun unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi on SEUT 263 artiklan nojalla saatettu kumoamiskanne, joka koskee EY 81 artiklan 1 kohdan soveltamisesta tehtyä päätöstä, unionin yleisen tuomioistuimen on yleisesti ottaen tutkittava kantajan kanneperusteidensa tueksi esittämien seikkojen pohjalta kaikilta osin, täytyvätkö kyseisen määräyksen soveltamisedellytykset (ks. vastaavasti tuomio Remia ym. v. komissio, 42/84, EU:C:1985:327, 34 kohta; tuomio Chalkor v. komissio, EU:C:2011:815, 54 ja 62 kohta sekä tuomio Otis ym., C-199/11, EU:C:2012:684, 59 kohta). Unionin yleisen tuomioistuimen on myös varmistettava, onko komissio perustellut päätöksensä (ks. vastaavasti tuomio Chalkor v. komissio, EU:C:2011:815, 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio Otis ym., EU:C:2012:684, 60 kohta).
- 45 Tässä valvonnassa unionin yleinen tuomioistuin ei voi tukeutua komission harkintavaltaan, kun kyse on sille EU- ja EUT-sopimuksella kilpailupolitiikan alalla annetusta roolista, perusteena sille, ettei mainittu tuomioistuin harjoita oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja koskevaa perinpohjaista laillisuusvalvontaa (ks. vastaavasti tuomio Chalkor v. komissio, EU:C:2011:815, 62 kohta ja tuomio Otis ym., EU:C:2012:684, 61 kohta).
- 46 Erityisesti on todettava, että vaikka komissiolla onkin mainitussa roolissa laaja harkintavalta talouden alalla, muun muassa monitahoisissa taloudellisissa arvioinneissa, tämä ei tarkoita sitä – kuten tämän tuomion edellisestä kohdasta ilmenee – että unionin yleisen tuomioistuimen pitäisi pidättäytyä valvomasta sitä, miten komissio on oikeudellisesti luonnehtinut taloudellislouehteisia seikkoja. Vaikka unionin yleisen tuomioistuimen ei pidäkään korvata komission taloudellista arviointia omalla arvioinnillaan, sillä komissiolla on sitä koskeva institutionaalinen toimivalta (ks. vastaavasti mm. tuomio Bertelsmann ja Sony Corporation of America v. Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 145 kohta sekä tuomio Frucona Košice v. komissio, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 89 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), sittemmin hyvin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin, että unionin tuomioistuinten on paitsi tutkittava erityisesti esitettyjen todisteiden aineellinen paikkansapitävyys, luotettavuus ja johdonmukaisuus myös tarkistettava, ovatko nämä todisteet kaikki ne merkitykselliset seikat, jotka on otettava huomioon monitahoisen tilanteen arvioinnissa, ja voivatko kyseiset todisteet tukea päätelmiä, jotka niistä on tehty (ks. vastaavasti mm. tuomio Chalkor v. komissio, EU:C:2011:815, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio Otis ym., EU:C:2012:684, 59 kohta).
- 47 Näiden periaatteiden valossa on siis tutkittava, onko unionin yleinen tuomioistuin aiheellisesti katsonut valituksenalaisessa tuomiossa, että kyseisten toimenpiteiden tarkoituksena oli EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla rajoittaa kilpailua.
- EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen olemassaolon tarkastelu
- 48 On muistutettava, että jotta sopimus, yritysten yhteenliittymän päätös tai yritysten yhdenmukaistettu menettelytapa voi kuulua EY 81 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon piiriin, sen tarkoituksena on oltava estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla tai siitä on seurattava, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy yhteismarkkinoilla.
- 49 Tältä osin unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että tietyn tyyppinen yritysten toiminnan yhteensovittaminen ilmentää siinä määrin riittävää vahingollisuutta kilpailulle, jotta voidaan katsoa, ettei sen vaikutusten tutkiminen ole tarpeen (ks. vastaavasti mm. tuomio LTM, 56/65, EU:C:1966:38, 359 ja 360 kohta; BIDS-tuomio, 15 kohta ja tuomio Allianz Hungária Biztosító ym., C-32/11, EU:C:2013:160, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 50 Mainittu oikeuskäytäntö liittyy siihen, että tiettyjen yritysten välisten toiminnan yhteensovittamisen muotojen voidaan jo luonteensa puolesta katsoa haittaavan kilpailun normaalia toimintaa (ks. vastaavasti mm. tuomio Allianz Hungária Biztosító ym., EU:C:2013:160, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 51 On siis vakiintuneesti katsottu, että tietyn kollusiivisen käyttäytymisen, kuten sen, että kartellit vahvistavat hintoja horisontaalisesti, voidaan katsoa niin todennäköisesti johtavan haitallisiin vaikutuksiin erityisesti hintojen, tuotteiden ja palvelujen määrien tai laadun kannalta, että voidaan katsoa, että EY 81 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi ei ole tarpeen osoittaa, että kyseisellä käyttäytymisellä on konkreettisia vaikutuksia markkinoilla (ks. vastaavasti mm. tuomio Clair, 123/83, EU:C:1985:33, 22 kohta). Kokemus nimittäin osoittaa, että mainitunlainen käyttäytyminen johtaa tuotannon vähentämiseen ja hintojen korotuksiin, mikä taas johtaa resurssien huonoon jakautumiseen, mistä erityisesti kuluttajat kärsivät.
- 52 Jos yritysten toiminnan yhteensovittamisen tyyppin analyysistä ei kuitenkaan ilmene riittävää vahingollisuutta kilpailulle, on sitä vastoin tutkittava sen vaikutuksia, ja jotta se voidaan kieltää, on edellytettävä niiden eri seikkojen olemassaoloa, jotka osoittavat, että kilpailu on tosiasiallisesti estynyt, rajoittunut tai vääristynyt tuntuvasti (tuomio Allianz Hungária Biztosító ym., EU:C:2013:160, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 53 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sen arvioimiseksi, onko yritysten välinen sopimus tai yritysten yhteenliittymän päätös riittävän vahingollinen, jotta sitä voidaan pitää EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna ”tarkoitukseen perustuvana” kilpailunrajoituksena, on tarkasteltava sen lausekkeiden sisältöä, sen tavoitteita sekä sen taloudellista ja oikeudellista asiayhteyttä. Kyseistä asiayhteyttä arvioitaessa on myös otettava huomioon sopimuksen kohteena olevien tavaroiden tai palvelujen luonne sekä kyseisten markkinoiden toimintaan ja rakenteeseen liittyvät tosiasialliset olosuhteet (ks. vastaavasti tuomio Allianz Hungária Biztosító ym., EU:C:2013:160, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 54 Lisäksi on huomattava, että vaikka osapuolten aikomuksia ei ole tarpeen ottaa huomioon sen määrittämisessä, onko kyseinen yritysten välinen sopimus kilpailua rajoittava vai ei, mikään ei estä kilpailuviranomaisia tai kansallisia ja unionin tuomioistuimia ottamasta niitä huomioon (ks. tuomio Allianz Hungária Biztosító ym., EU:C:2013:160, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 55 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin on määritellesään valituksenalaisessa tuomiossa oikeudellisesti merkitykselliset kriteerit, jotka on otettava huomioon, kun nyt käsiteltävässä asiassa määritellään, onko kyseessä EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tarkoitukseen perustuva kilpailunrajoitus, todennut mainitun tuomion 124 ja 125 kohdassa seuraavaa:

”124 Oikeuskäytännön mukaan EY 81 artiklan 1 kohdan a–e alakohdassa suunnitellun kaltaiset sopimukset eivät ole tyhjentävä luettelo kielletystä yhteistyöstä eikä tarkoitukseen perustuvan kilpailusääntöjen rikkomisen käsitettä ole näin ollen syytä tulkita suppeasti (ks. vastaavasti [BIDS-tuomio], 22 ja 23 kohta).

125 Sopimuksen tai yritysten yhteenliittymän päätöksen kilpailunvastaisen luonteen arvioimiseksi on tarkasteltava sopimuksen lausekkeiden sisältöä, sen tavoitteita sekä sen taloudellista ja oikeudellista asiayhteyttä. Tältä osin riittää, että sopimus tai yritysten yhteenliittymän päätös on omiaan vaikuttamaan haitallisesti kilpailuun. Sopimuksen tai päätöksen on toisin sanoen ainoastaan oltava sen oikeudellisen ja taloudellisen asiayhteyden perusteella konkreettisesti omiaan estämään kilpailu yhteismarkkinoilla tai rajoittamaan tai vääristämään sitä. Ei ole välttämätöntä, että kilpailu todella estetään tai sitä rajoitetaan tai vääristetään tai että kyseisen päätöksen ja kuluttajahinnan välillä on välitön yhteys. Vaikka lisäksi osapuolten aikomuksia ei olekaan tarpeen ottaa huomioon sen määrittämisessä, onko kyseinen sopimus luonteeltaan rajoittava vai ei, mikään ei estä komissiota tai yhteisöjen tuomioistuimia ottamasta niitä huomioon (ks. vastaavasti tuomio T-Mobile Netherlands

ym., C-8/08, [EU:C:2009:343], 31, 39 ja 43 kohta, ja tuomio GlaxoSmithKline Services ym. v. komissio ym., [C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P ja C-519/06 P, EU:C:2009:610], 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).”

- 56 On todettava, että näin tehdessään unionin yleinen tuomioistuin ei joiltakin osin ole ottanut huomioon unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä ja että se on näin ollen tehnyt oikeudellisia virheitä niiden asiassa merkityksellisten oikeudellisten kriteerien määrittelyssä, joiden perusteella EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen olemassaoloa arvioidaan.
- 57 Yhtäältä unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 125 kohdassa määritellään kyseisessä määräyksessä tarkoitettua tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen käsitteen jättänyt viittaamatta edellä tämän tuomion 49–52 kohdassa mainittuun unionin tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, eikä se sen vuoksi ole ottanut huomioon sitä, että keskeinen oikeudellinen kriteeri sen määrittämiseksi, onko yritysten toiminnan yhteensovittaminen mainitunlainen tarkoitukseen perustuva kilpailunrajoitus, on sen toteaminen, että mainitunlainen yhteensovittaminen on itsessään riittävän vahingollista kilpailulle.
- 58 Unionin yleinen tuomioistuin on toisaalta katsonut virheellisesti, kun mainittu oikeuskäytäntö otetaan huomioon, valituksenalaisen tuomion 124 kohdassa ja sittemmin sen 146 kohdassa, että tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen käsitettä ei pidä tulkita suppeasti. Tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen käsitettä voidaan soveltaa vain tietyn tyyppiseen yritysten toiminnan yhteensovittamiseen, joka on riittävän vahingollista kilpailulle, jolloin voidaan katsoa, ettei sen vaikutusten tutkiminen ole tarpeen, jotta komissiota ei vapauteta velvollisuudesta osoittaa sellaisten sopimusten konkreettisia vaikutuksia markkinoilla, joista ei ole lainkaan osoitettu, että ne ovat jo luonteeltaan kilpailun normaalia toimintaa haittaavia. Sillä, että EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sopimustyyppien eivät ole tyhjentävä luettelo kielletystä yhteistoiminnasta, ei ole tältä osin merkitystä.
- 59 On kuitenkin tutkittava, ovatko kyseiset oikeudelliset virheet olleet omiaan saamaan aikaan sen, että unionin yleisen tuomioistuimen analyysi kyseisten toimenpiteiden luokittelusta EY 81 artiklan 1 kohdan suhteen on virheellinen.
- 60 Tältä osin on todettava, kuten valituksenalaisen tuomion 198, 227 ja 234 kohdasta ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että kyseisten toimenpiteiden tarkoituksena oli rajoittaa kilpailua EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla lähinnä sen vuoksi, että ne estivät uusien tulokkaiden taholta tulevaa kilpailua maksukorttien myöntämismarkkinoilla Ranskassa.
- 61 Kuten valituksenalaisen tuomion 137, 204, 220, 223, 238 ja 267 kohdasta ilmenee, unionin yleinen tuomioistuin on katsonut toistettuaan kyseisen tuomion 126–133 kohdassa useiden riidanalaisen päätöksen johdanto-osan perustelukappaleiden sisällön, että mainittu kilpailunvastainen tarkoitus ilmeni jo itse kyseisiä toimenpiteitä varten määritetyistä laskentakaavoista.
- 62 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on katsonut muun muassa valituksenalaisen tuomion 76 ja 140–144 kohdassa, että se, että kyseessä olevilla toimenpiteillä tavoiteltiin CB-järjestelmän vapaamatkustajuuden torjuntaa koskevaa hyväksyttävää päämäärää, ei sulkenut pois sitä, että toimenpiteiden tarkoituksena saatettiin katsoa olevan kilpailun rajoittaminen, etenkin, kun kyseinen tavoite, sellaisena kuin se ilmenee kyseisiä toimenpiteitä varten määritetyistä laskentakaavoista itsestään, oli ristiriidassa yhtymän ilmoittamien tavoitteiden kanssa.
- 63 Unionin yleinen tuomioistuin on muutoinkin katsonut muun muassa valituksenalaisen tuomion 104 ja 105 kohdassa, että korttien myöntämistoiminnan ja korttitapahtumien vastaanottotoiminnan välistä tasapainoa CB-järjestelmässä koskevia vaatimuksia ei ollut tarpeen tutkia EY 81 artiklan 1 kohdan yhteydessä, koska ainoat merkitykselliset markkinat olivat maksukorttien myöntämisen lopputuotemarkkinat.

- 64 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi lopuksi myös erityisesti valituksenalaisen tuomion 134, 136 ja 267 kohdassa, että komissio on tukeutunut riidanalaisessa päätöksessä yhtymän aikeisiin vain ”täydentävästi ja vahvistavasti”, kuten tarkastuksissa saaduista asiakirjoista, jotka sisältävät johtajapankkien puheita kyseisten toimenpiteiden valmisteluvaiheessa, sen mukaan ilmenee.
- 65 Vaikka valituksenalaisesta tuomiosta siten ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että kyseisten toimenpiteiden rajoittava tarkoitus ilmenee jo niiden sanamuodosta, on todettava, ettei se ole sitä vastoin missään vaiheessa perustellut riidanalaista päätöstä koskevassa laillisuusvalvonnassaan, miten kyseisten sanamuotojen voitaisiin katsoa paljastavan EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen olemassaolon.
- 66 Unionin yleinen tuomioistuin on toki todennut valituksenalaisen tuomion 132 kohdassa, että komissio katsoi ”kyseisissä toimenpiteissä käytettyjen laskentakaavojen ja korttitapahtumien vastaanottotoiminnan kehittämisen hankaluuden perusteella, että nämä toimenpiteet pakottivat niiden soveltamisalaan kuuluvat yhtymän jäsenet joko rajoittamaan korttien myöntämistoimintaansa tai vastaamaan (korttien myöntämistoimintaan liittyvistä) kustannuksista, joista muiden yhtymän jäsenten, muun muassa johtajapankkien, ei tarvinnut vastata. Nämä laskentakaavat rajoittivat tällä tavoin niiden soveltamisalaan kuuluvien jäsenten mahdollisuutta kilpailla (hinnoilla) korttien myöntämisen markkinoilla niiden yhtymän jäsenten kanssa, joihin laskentakaavoja ei sovellettu”.
- 67 Unionin yleinen tuomioistuin on myös todennut valituksenalaisen tuomion 133 kohdassa, että komissio oli ilmoittanut, että MERFA-mekanismilla yhtymän mukaan ollut tehtävä eli korttitapahtumien vastaanottotoiminnan kehittämiseen kannustaminen ”tehtiin tyhjäksi pankkien välisillä toimituspalkkioilla, jotka kannustivat korttien myöntämiseen – –, sekä sillä seikalla, että lisämaksu ja nukkuvien herätykseksi kutsuttu maksu rankaisivat niitä pankkeja, jotka eivät olleet myöntäneet viime aikoina riittävästi kortteja”.
- 68 Unionin yleinen tuomioistuin on päätellyt tästä valituksenalaisen tuomion 197, 198, 227 ja 234 kohdassa, että riidanalaisten toimenpiteiden, kuten BIDS-tuomiossa kyseessä olevien toimenpiteidenkin, tarkoituksena oli estää uusien tulokkaiden taholta tulevaa kilpailua maksukorttien myöntämismarkkinoilla Ranskassa, koska ne edellyttivät pankeilta, joihin niitä sovellettiin, joko maksun maksamista tai korttien myöntämistoiminnan rajoittamista.
- 69 Vaikka unionin yleinen tuomioistuin on näin esittänyt syyt, joiden vuoksi kyseiset toimenpiteet, kun niiden laskentakaavat otetaan huomioon, ovat omiaan rajoittamaan kilpailua ja näin ollen kuulumaan EY 81 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon alaan, toisin kuin tämän tuomion 49 ja 50 kohdassa mieleen palautetusta oikeuskäytännöstä ilmenevät vaatimukset edellyttävät, se ei kuitenkaan sitä vastoin ole mitenkään perustellut, minkä vuoksi kyseinen kilpailunrajoitus on riittävän vahingollinen, jotta sitä voidaan pitää kyseisessä määräyksessä tarkoitettuna tarkoitukseen perustuvana kilpailunrajoituksena, eikä valituksenalaisessa tuomiossa ole lainkaan tätä kysymystä koskevaa analyysia.
- 70 Vaikka se, että kyseessä olevilla toimenpiteillä tavoitellaan vapaamatkustajuuden torjuntaa koskevaa hyväksyttävää päämäärää, ei sulje pois sitä, että toimenpiteiden tarkoituksena saatettiin katsoa olevan kilpailun rajoittaminen, kuten unionin yleinen tuomioistuin on aiheellisesti todennut valituksenalaisen tuomion 76 ja 140–144 kohdassa, on kuitenkin niin, että mainittu rajoittava tarkoitus on osoitettava.
- 71 Tästä seuraa, että kun unionin yleinen tuomioistuin on luokitellut kyseessä olevat toimenpiteet, se ei ole tehnyt valituksenalaisessa tuomiossa ainoastaan perusteluja koskevaa virhettä, vaan se on myös tulkinnut ja soveltanut EY 81 artiklan 1 kohtaa virheellisesti.
- 72 Vaikka valituksenalaisen tuomion 204 ja 247 kohdasta nimittäin ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin on useissa yhteyksissä jättänyt huomiotta valittajan väitteen, jonka mukaan kyseisissä toimenpiteissä määrätystä laskentakaavoista ilmeni, että niiden tarkoituksena oli kehittää jäsenten

korttitapahtumien vastaanottotoimintaa, jotta korttien myöntämistoiminnan ja korttitapahtumien vastaanottotoiminnan välille syntyisi ihanteellinen ja tasapainoinen suhde, sitä vastoin on kuitenkin selvää, kuten valituksenalaisen tuomion 198, 199, 245, 247 ja 327 kohdasta sitä paitsi ilmenee, että mainitut laskentakaavat kannustivat yhtymän jäseniä mainituilla toimenpiteillä käyttöön otettujen maksujen maksamiselta välttyäkseen olemaan ylittämättä tiettyä CB-korttien myöntämismäärää, mikä mahdollisti sen, että ne saavuttivat tietyn suhteen yhtymän jäsenten korttien myöntämistoiminnan ja korttitapahtumien vastaanottotoiminnan välillä.

- 73 Todettuaan valituksenalaisen tuomion 83 kohdassa, että yhtymä toimii maksujärjestelmämarkkinoilla, unionin yleinen tuomioistuin on mainitun tuomion 102 kohdassa todennut tosiseikkojen arviointia koskevassa arvioissaan, johon sillä yksin on toimivalta ja jota ei nyt käsiteltävässä valituksessa ole riitautettu, että sen käsiteltävässä asiassa yhtymän järjestelmän kaltaisessa kaksitahoisessa korttimaksujärjestelmässä korttien myöntämistoiminta ja korttitapahtumien vastaanottotoiminta ovat toisilleen ja kyseisen järjestelmän toiminnalle välttämättömiä, koska yhtäältä kauppiaat eivät suostuisi liittymään mainittuun järjestelmään, jos kortinhaltijoiden lukumäärä ei olisi riittävä, ja toisaalta kuluttajat eivät haluaisi omistaa korttia, jos sitä ei voisi käyttää riittävän monella kauppialla.
- 74 Sen jälkeen kun unionin yleinen tuomioistuin oli näin ollen todennut valituksenalaisen tuomion 104 kohdassa, että maksujärjestelmän korttien myöntämistoiminnan ja korttitapahtumien vastaanottotoiminnan välillä oli vuorovaikutusta ja että kyseisillä toiminnoilla oli välillisiä verkostovaikutuksia, koska sen välillä, miten monet kauppiaat hyväksyivät kortteja ja kuinka monta korttia oli liikkeellä, oli vuorovaikutus, unionin yleinen tuomioistuin ei voinut oikeudellista virhettä tekemättä katsoa, että kyseisten toimenpiteiden tarkoituksena oli rajoittaa kilpailua EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 75 Koska unionin yleinen tuomioistuin oli nimittäin hyväksynyt sen, että kyseisissä toimenpiteissä hyväksytyjen laskentakaavojen tarkoitus oli vahvistaa tietty suhde yhtymän jäsenten korttien myöntämistoiminnan ja korttitapahtumien vastaanottotoiminnan välille, unionin yleinen tuomioistuin saattoi päätellä siitä enintään sen, että mainittujen toimenpiteiden tarkoituksena oli säilyttää maksu niille yhtymän jäsenille, jotka hyötyivät muiden jäsenten ponnistelusta järjestelmän korttitapahtumien vastaanottotoiminnan kehittämisessä. Mainitunlaisen tarkoituksen ei kuitenkaan voida luonnostaan katsoa olevan kilpailun normaalin toiminnan kannalta haitallinen, koska unionin yleinen tuomioistuin oli sitä paitsi itsekin todennut valituksenalaisen tuomion 76 ja 77 kohdassa, että vapaamatkustajuuden torjuminen CB-järjestelmässä oli hyväksyttävä tavoite.
- 76 Kuten julkisasiamies on tältä osin todennut ratkaisuehdotuksensa 149 kohdassa, unionin yleinen tuomioistuin oli valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa virheellisesti katsonut, että vaatimusta korttien myöntämistoiminnan ja korttitapahtumien vastaanottotoiminnan tasapainosta maksujärjestelmässä ei voitu arvioida EY 81 artiklan 1 kohdan puitteissa, koska merkitykselliset markkinat eivät olleet maksujärjestelmien markkinat Ranskassa, vaan lopputuotteiden markkinat eli maksukorttien myöntämismarkkinat kyseisessä jäsenvaltiossa.
- 77 Näin tehdessään unionin yleinen tuomioistuin on sekoittanut toisiinsa merkityksellisten markkinoiden määrittelyä koskevan kysymyksen ja sitä asiayhteyttä koskevan kysymyksen, joka on otettava huomioon, kun määritetään, ilmeneekö EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen olemassaolo sopimuksen tai yritysten yhtymän päätöksen sisällöstä.
- 78 Sen arvioimiseksi, onko yritysten toiminnan yhteensovittaminen luonnostaan haitallista kilpailun moitteettomalle toiminnalle, on tämän tuomion 53 kohdassa mieleen palautetun oikeuskäytännön mukaan otettava huomioon kaikki asiassa merkitykselliset seikat, jotka liittyvät siihen taloudelliseen ja oikeudelliseen asiayhteyteen, jossa mainittu yhteensovittaminen tapahtuu, eikä sillä, kuuluuko mainitunlainen seikka merkityksellisiin markkinoihin vai ei, ole merkitystä; näitä seikkoja ovat muun muassa sopimuksen kohteena olevien palvelujen luonne sekä kyseisten markkinoiden toimintaan ja rakenteeseen liittyvät tosiasialliset olosuhteet.

- 79 Näin on erityisesti silloin, kun mainittu seikka on juuri se, että huomioon otetaan merkityksellisten markkinoiden ja niihin liittyvien erillisten markkinoiden välisen vuorovaikutuksen olemassaolo (ks. analogisesti tuomio *Delimitis*, C-234/89, EU:C:1991:91, 17–23 kohta ja tuomio *Allianz Hungária Biztosító ym.*, EU:C:2013:160, 42 kohta) ja sitä suuremmalla syyllä silloin, kun – kuten nyt käsiteltävässä asiassa – kaksitahoisen järjestelmän kahden osan välillä on vuorovaikutusta.
- 80 Ei tosin voida sulkea pois sitä, kuten unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 198, 227 ja 234 kohdassa, että kyseiset toimenpiteet estävät uusien tulokkaiden taholta tulevaa kilpailua, kun otetaan huomioon se, miten kyseiset toimenpiteet hankaloittavat mainittujen uusien tulokkaiden korttitapahtumien vastaanotto toiminnan kasvattamista tai jopa johtavat siihen, että ne suljetaan pois järjestelmästä mainittujen toimenpiteiden perusteella vaadittujen maksujen tason mukaan, kuten BPCE on tuonut esiin istunnossa.
- 81 Kuten julkisasiamies on huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 131 kohdassa, mainittu toteamus kuuluu kuitenkin mainittujen toimenpiteiden kilpailuun kohdistuvien vaikutusten tutkimiseen eikä kyseisten toimenpiteiden tarkoituksen tutkimiseen.
- 82 On siis todettava, että kyseisten toimenpiteiden yhtymän jäsenille avaamien vaihtoehtojen tarkastelun varjolla valituksenalaisen tuomion 161–193 kohdassa – minkä jälkeen unionin yleinen tuomioistuin on todennut kyseisen tuomion 194 kohdassa, että ”MERFA jätti käytännössä pankeille, joihin sitä sovellettiin, kaksi vaihtoehtoa; maksun maksamisen tai CB-korttien myöntämisen rajoittamisen” – unionin yleinen tuomioistuin on tosiasiallisesti arvioinut mainittujen toimenpiteiden mahdollisia vaikutuksia ja jatkanut siitä markkinatietojen, tiettyjen pankkien antamien ilmoitusten ja tarkastuksissa haltuun otettujen asiakirjojen pohjalta niiden vaikeuksien arviointiin, joita pankeilla voi olla kehittää korttitapahtumien vastaanotto toimintaa, osoittaen näin itse, ettei kyseisiä toimenpiteitä voida pitää luonnostaan haitallisina kilpailun moitteettomalle toiminnalle.
- 83 Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin on virheellisesti katsonut valituksenalaisen tuomion 197 ja 198 kohdassa, että kyseisiä toimenpiteitä voitiin pitää analogisina niihin toimenpiteisiin nähden, joita unionin tuomioistuin oli tarkastellut BIDS-tuomiossa, jossa unionin tuomioistuin oli katsonut, että kyseisten sopimusten (jäljempänä BIDS-sopimukset), jotka Irlannin kymmenen suurinta naudanlihanjalostajaa, jotka olivat BIDS:n jäseniä, oli tehnyt, tarkoituksena oli rajoittaa kilpailua EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.
- 84 Kun BIDS-sopimuksissa nimittäin määrättiin jalostuskapasiteetin alentamisesta 25 prosentilla, niillä pyrittiin siis lähinnä niiden oman sanamuodon mukaan mahdollistamaan se, että useat yritykset voivat panna täytäntöön yhteisen toimintatavan, jonka tarkoituksena on edistää tiettyjen yritysten poistumista markkinoilta ja vähentää tämän avulla ylikapasiteettia, joka vaikuttaa niiden kannattavuuteen estämällä niitä toteuttamasta mittakaavasäästöjä. BIDS-sopimusten tarkoituksena oli siis muuttaa tuntuvasti markkinoiden rakennetta sellaisen mekanismin avulla, jonka tarkoituksena oli kannustaa kilpailevia yrityksiä poistumaan markkinoilta yhtäältä kyseessä olevien markkinoiden keskittymisasteen lisäämiseksi vähentämällä merkittävästi jalostuspalveluja tarjoavien yritysten määrää ja toisaalta lähes 75 prosentin poistamiseksi ylimääräisestä tuotantokapasiteetista (BIDS-tuomio, 31–33 kohta).
- 85 Valituksenalaisessa tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin ei kuitenkaan ole mitenkään todennut, eikä sen käsittelyn kuluessa ole myöskään esitetty mitään sellaisia väitteitä, että kyseisten toimenpiteiden tarkoituksena olisi BIDS-sopimusten tavoin muuttaa tuntuvasti markkinoiden rakennetta sellaisen mekanismin avulla, jonka tarkoituksena oli kannustaa kilpailevia yrityksiä poistumaan markkinoilta, ja näin ollen, että kyseiset toimenpiteet olisivat yhtä vahingollisia kuin BIDS-sopimukset.
- 86 Vaikka unionin yleinen tuomioistuin tosin onkin todennut valituksenalaisen tuomion 198 kohdassa, että mainitut toimenpiteet kannustivat yhtymän jäseniä olemaan ylittämättä tiettyä CB-korttien myöntämismäärää, kyseisen kannustuksen tarkoitus ei unionin yleisen tuomioistuimen itse kyseisen tuomion 245, 247 ja 327 kohdassa esittämien toteamusten mukaan ollut vähentää mahdollista

ylikapasiteettia maksukorttien myöntämismarkkinoilla Ranskassa, vaan saavuttaa tietty suhde yhtymän jäsenten korttien myöntämistoiminnan ja korttitapahtumien vastaanottotoiminnan välillä, jotta CB-järjestelmää voitaisiin edelleen kehittää.

- 87 Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin ei voinut oikeudellista virhettä tekemättä luokitella kyseisiä toimenpiteitä EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi tarkoitukseen perustuvaksi kilpailunrajoitukseksi.
- 88 Pelkät yhtymän aikomukset eivät voi tämän tuomion 54 kohdassa mieleen palautetun oikeuskäytännön mukaan riittää osoittamaan kilpailunvastaisen tarkoituksen olemassaoloa, ja unionin yleinen tuomioistuin on muutoinkin itse ilmoittanut valituksenalaisen tuomion 134, 136 ja 267 kohdassa, että niitä oli analysoitu täydentävästi ja vahvistavasti, eivätkä unionin yleisen tuomioistuimen tältä osin mainitun tuomion 251–266 kohdassa esittämät toteamukset voi, ilman että valittajan tältä osin esittämiä väitteitä on tarpeen tutkia, muutoinkaan perustella mainitunlaista luokittelua.
- 89 Unionin yleisen tuomioistuimen oikeudelliset virheet tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen olemassaolon arvioinnissa merkityksellisten oikeudellisten kriteerien osalta, valituksenalaisen tuomion perustelut ja kyseisten toimenpiteiden luokittelu EY 81 artiklan 1 kohdan suhteen paljastavat kokonaisuutena tarkasteltuina lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen analyysin yleisen puutteellisuuden ja osoittavat siis, ettei valittajien ja muiden osapuolten, jotka vaativat valituksenalaisen päätöksen kumoamista, väitteitä ole kattavasti ja syvällisesti tutkittu.
- 90 Kun unionin yleinen tuomioistuin on useissa kohdissa, muun muassa valituksenalaisen tuomion 126–136 kohdassa, vain toistanut riidanalaisen päätöksen sisällön, se ei nimittäin ole tarkastanut, vaikka sillä oli velvollisuus niin tehdä, oliko komission mainitussa päätöksessä mainitsemien seikkojen perusteella mahdollista aiheellisesti todeta, että kyseiset toimenpiteet, kun niiden sanamuoto, tavoitteet ja asiayhteys otetaan huomioon, olivat kilpailun kannalta riittävän vahingollisia, jotta niiden tarkoituksena voitiin katsoa olevan kilpailun rajoittaminen EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, ja näin ollen, olivatko mainitut seikat kaikki ne merkitykselliset tiedot, jotka oli otettava huomioon tässä tarkoituksessa.
- 91 Näissä olosuhteissa on selvää, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole noudattanut velvollisuuttaan suorittaa sentasoiista valvontaa, jota oikeuskäytännössä, sellaisena kuin se on esitetty tämän tuomion 42–46 kohdassa, edellytetään.
- 92 Kun kaikki edellä esitetty otetaan huomioon, on todettava, että kun unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että kyseisten toimenpiteiden tarkoituksena oli rajoittaa kilpailua EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, se on tehnyt oikeudellisia virheitä eikä se ole noudattanut sitä tuomioistuinvalvonnan tasoa, jota oikeuskäytännössä edellytetään.
- 93 Ensimmäinen valitusperuste on näin ollen hyväksyttävä.
- 94 Tästä seuraa, että valituksenalainen tuomio on kumottava ilman, että muita perusteita, joita valittaja on esittänyt valituksensa tueksi, on tarpeen tutkia.

Asian palauttaminen unionin yleiseen tuomioistuimeen

- 95 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan mukaan silloin, jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen antaman ratkaisun. Se voi joko itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

- 96 Tältä osin on todettava, että perusteet, joilla valituksenalainen tuomio kumotaan, eivät ole omiaan johtamaan riidanalaisen päätöksen kumoamiseen kokonaan. Mainitut perusteet merkitsevät kyseisen päätöksen kumoamista vain siltä osin kuin siinä todetaan, että kyseisten toimenpiteiden tarkoituksena on rajoittaa kilpailua EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 97 Tämän tuomion 52 kohdassa mieleen palautetun oikeuskäytännön mukaan on näin ollen ratkaistava, onko – kuten komissio on riidanalaisessa päätöksessä katsonut – kyseisten sopimusten vaikutuksena se, että kilpailu rajoittuu EY 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 98 Mainittu oikeusriidan näkökohta kuitenkin edellyttää monitahoisten tosiseikkoja koskevien kysymysten tutkimista sellaisten seikkojen perusteella, joita unionin yleinen tuomioistuin ei yhtäältä ole arvioinut valituksenalaisessa tuomioissa, koska se on katsonut kyseisen tuomion 270 ja 271 kohdassa, että mainitunlainen tutkiminen oli tarpeetonta sen vuoksi, että se katsoi, ettei komissio ollut tehnyt virhettä todetessaan riidanalaisessa päätöksessä, että kyseisillä toimenpiteillä oli kilpailunvastainen tarkoitus, ja toisaalta mainituista seikoista ei ole esitetty lausumia unionin tuomioistuimessa, mistä seuraa, ettei asia ole tältä osin ratkaisukelpoinen.
- 99 Asia on näin ollen palautettava unionin yleiseen tuomioistuimeen, ja oikeudenkäyntikuluista on päätettävä myöhemmin.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-491/07, CB vastaan komissio, 29.11.2012 antama tuomio kumotaan.**
- 2) Asia palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen.**
- 3) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.**

Allekirjoitukset